

Brüssel, 17. märts 2021
(OR. en)

Institutsioonidevaheline
dokument:
2018/0224(COD)

7064/2/20
REV 2 ADD 1

RECH 118
COMPET 132
IND 42
MI 92
EDUC 112
TELECOM 43
ENER 95
ENV 190
REGIO 38
AGRI 101
TRANS 142
SAN 115
CADREFIN 49
CODEC 224
PARLNAT 149

NÕUKOGU PÕHJENDUSED

Teema: Nõukogu esimese lugemise seisukoht eesmärgiga võtta vastu EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS, millega luuakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Euroopa horisont“ ja kehtestatakse selle osalemis- ja levitamise reeglid ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1290/2013 ja (EL) nr 1291/2013

- Nõukogu põhjendused
- Nõukogu poolt vastu võetud 16. märtsil 2021

I. SISSEJUHATUS

1. Euroopa Komisjon esitas 7. juunil 2018 Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse ettepaneku, millega luuakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Euroopa horisont“ ning kehtestatakse selle osalemis- ja levitamiseeskirjad aastateks 2021–2027 (edaspidi „programm“),¹ tuginedes ELi toimimise lepingu artiklitele 173, 182, 183 ja 188.
2. Euroopa Parlament nimetas eelmisel ametiajal, 13. juunil 2018, raamprogrammi raportööriks EP liikme Dan NICA (S&D).² Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee võttis oma arvamuse vastu 17. oktoobril 2018³ ning Regioonide Komitee esitas oma arvamuse 8.–10. oktoobri 2018. aasta täiskogu istungjärgul⁴.
3. Nõukogu võttis oma 30. novembri 2018. aasta istungil (konkurentsivõime) vastu osalise üldise lähenemisviisi⁵. Euroopa Parlament hääletas oma raporti üle 12. detsembril 2018⁶. Nimetatud dokumendid andsid vastavad volitused mitteametlike läbirääkimiste alustamiseks.
4. Eelmise ametiaja (2014–2019) lõpu poole pidasid Euroopa Parlament ja nõukogu Euroopa Komisjoni toetusel kuus poliitilist kolmepoolset kohtumist (9. jaanuar, 29. jaanuar, 21. veebruar, 7. märts, 14. märts ja 19. märts 2019).

¹ 9865/18 + ADD 1–6.

² Euroopa Parlament, kes valiti 2019.–2024. aastaks, on raportööriks nimetamise kinnitanud.

³ 13758/18.

⁴ 13759/18.

⁵ 15102/18 + ADD 1. HU ei saanud osalist üldist lähenemisviisi toetada.

⁶ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0509.

5. Pärast 19. märtsil 2019 toimunud poliitilist kolmepoolset kohtumist jõudsid kaasseadusandjad põhjalikule ühisele arusaamisele, mis hõlmas enamikku õigusakti osi,⁷ millest olid jäetud muu hulgas välja horisontaalsätted, mis on seotud 2021.–2027. aasta mitmeaastase finantsraamistiku üle peetavate läbirääkimistega.
6. Euroopa Parlament võttis 17. aprillil 2019 seadusandliku tavamenetluse kohaselt vastu oma esimese lugemise seisukoha, mis kajastab ühise arusaamise teksti,⁸ sillutades teed kaasseadusandjate vahelisele varasele teise lugemise kokkuleppele.
7. Konkurentsivõime nõukogu võttis 29. novembril 2019 vastu osalise üldise lähenemisviisi⁹ põhjenduste ja koostoimet käsitleva IV lisa suhtes, mis ei olnud osa ühisest arusaamisest.
8. Euroopa Komisjon esitas 4. juunil 2020 muudetud ettepaneku,¹⁰ millega tehakse programmi „Euroopa horisont“ jaoks kättesaadavaks rahalised vahendid Euroopa Liidu taasterahastust „NextGenerationEU“ (edaspidi „taasterahastu“).
9. Pärast Euroopa Ülemkogu 21. juuli 2020. aasta järeldusi võttis konkurentsivõime nõukogu 29. septembril 2020 vastu üldise lähenemisviisi programmi „Euroopa horisont“ kogu seadusandliku paketi suhtes,¹¹ sealhulgas sätted eelarve ja taasterahastu kohta, kolmandate riikide rahvusvahelise koostöö ja programmiga ühinemise kohta ning koostoime kohta muude liidu programmidega.

⁷ 7442/19. Alaliste esindajate komitee kinnitas seda ühist arusaamist 27. märtsil 2019.

⁸ 8571/19.

⁹ 14298/1/19 REV1.

¹⁰ 8555/20.

¹¹ 11251/20 REV1 + COR1 ja 11256/20.

10. Lisaks kahele täiendavale poliitilisele kolmepoolsele kohtumisele, mis toimusid vastavalt 6. oktoobril 2020 ja 10.–11. detsembril 2020, jõudsid kaasseadusandjad esialgsele poliitilisele kokkuleppele kõigis lahendamata küsimustes. Euroopa Parlamendi tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjon (ITRE) kiitis selle poliitilise kokkuleppe heaks 17. detsembril 2020 ja alaliste esindajate komitee 18. detsembril 2020¹².
11. Euroopa Parlamendi tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni esimees teatas 21. jaanuaril 2021 kirja teel alaliste esindajate komitee eesistujale, et kui nõukogu edastab Euroopa Parlamendile ametlikult oma (õiguskeeleliselt viimistletud) kokkulepitud seisukoha, siis soovib ta parlamendi täiskogul nõukogu seisukoha teisel lugemisel muudatusteta heaks kiita.

II. EESMÄRK

12. Programmi üldeesmärk on saavutada liidu investeeringutega teadustegevusse ja innovatsiooni teaduslik, tehnoloogiline, majanduslik ja ühiskondlik mõju, et tugevdada liidu teaduslikku ja tehnoloogilist baasi ning edendada liidu konkurentsivõimet kõigis liikmesriikides, sealhulgas ettevõtlussektoris, viia ellu liidu strateegilisi prioriteete, aidata kaasa liidu eesmärkide saavutamisele ja poliitika elluviimisele, tulla toime ülemaailmsete väljakutsetega, sealhulgas saavutada kestliku arengu eesmärgid, järgides kestliku arengu tegevuskava 2030 ja Pariisi kliimakokkuleppe põhimõtteid, ning tugevdada Euroopa teadusruumi. Programm tagab seega võimalikult suure liidu lisaväärtuse, keskendudes eesmärkidele ja tegevustele, millega liikmesriigid ei suuda tulemuslikult toime tulla üksi, küll aga koostööd tehes.

¹² 14239/20.

III. NÕUKOGU ESIMESE LUGEMISE SEISUKOHA ANALÜÜS

A. Üldised tähelepanekud

13. Nõukogu ja Euroopa Parlament pidasid läbirääkimisi eesmärgiga saavutada varane teise lugemise kokkulepe, võttes aluseks nõukogu esimese lugemise seisukoha, mille Euroopa Parlament võiks ilma muudatusteta heaks kiita. Nõukogu esimese lugemise seisukoha tekst kajastab täielikult kaasseadusandjate vahel saavutatud kompromissi.
14. Nõukogu jagab Euroopa Parlamendi esimese lugemise seisukohas esitatud eesmärgid ja põhimõtteid ning toetab programmi struktuuri, mis aitab kaasa nende eesmärkide saavutamisele. Nõukogu saab täielikult nõustuda Euroopa Parlamendi esimese lugemise seisukohaga osalemis- ja levitamiseeskirjade ning rakendamist, järelvalvet ja aruandlust käsitlevate sätete osas.
15. Nõukogu toetab võimalike teadus- ja innovatsioonimissioonide valdkondade ning võimalike institutsionaliseeritud Euroopa partnerluste valdkondade kindlaksmääramist määruse lisas. Samuti peab nõukogu tervitatavaks Euroopa Innovatsiooninõukogule pühendatud erisätete lisamist, et keskenduda peamiselt läbimurdelisele ja murrangulisele innovatsioonile, eelkõige turgu loovale innovatsioonile, toetades samal ajal ka kõiki innovatsiooniliike, sealhulgas järkjärgulist innovatsiooni.
16. Sarnaselt Euroopa Parlamendiga leiab nõukogu, et „Osalemise laiendamine ja Euroopa teadusruumi tugevdamine“ on programmi oluline osa. Programmiga aidatakse osalemist laiendavatel riikidel suurendada programmis „Euroopa horisont“ osalemist ja soodustada laia geograafilist katvust koostööprojektides. Nõukogu toetab programmi „Euroopa horisont“ kogueelarvest vähemalt 3,3 % eraldamist programmi osa „Osalemise laiendamine ja Euroopa teadusruumi tugevdamine“ tegevussuunale „Osalemise laiendamine ja tipp-pädevuste levitamine“, aidates seeläbi vähendada teadusuuringute ja innovatsiooni lõhet, järgides samas tiiptaseme põhimõtet.

B. Konkreetsete tähelepanekud

17. Viimasel kolmepoolsel kohtumisel 10.– 11. detsembril 2020 jõudsid kaasseadusandjad kompromissile järgmistes lahendamata küsimustes.

- **Eelarveaspektid:** nn tavapärase rahastamispaketi puhul järgitakse esialgses kokkuleppes jaotust, mis on sätestatud 29. septembril 2020 kokku lepitud nõukogu üldises lähenemisviisis. Täiendava lisatoetuse puhul, mis tuleneb mitmeaastase finantsraamistiku ülemmäärade alla kuuluvatest varudest ja konkurentsitrahvidest, leppisid kaasseadusandjad kokku, et nende jaotus määratakse kindlaks määruses. Kulukohustustest vabastamisest tuleneva täiendava lisatoetuse jaotamine on ette nähtud ühises poliitilises avalduses. Lisaks on määruses soovituslikult jaotatud ka taasterahastust tulenevad vahendid.
- **Koostoime muude liidu programmidega:** esialgse kokkuleppega koondatakse enamik koostoimega seotud sätteid määruse ühte artiklisse. Eelkõige kajastab poliitiline kokkulepe võimalust, et teatavatest liidu programmidest antavat toetust võib käsitada osaleva liikmesriigi eraldisena Euroopa partnerlustesse.
- **Rahvusvaheline koostöö ja kolmandate riikide ühinemine programmiga:** kompromisstekstiga lisatakse sätted assotsieerunud riikide rahalise panuse kohta, kajastatakse võimalust piirata mitteassotsieerunud kolmandate riikide õigussubjektide või mitteassotsieerunud kolmandate riikide kontrolli all olevate õigussubjektide osalemist ning säilitatakse paindlik lähenemisviis kolmandate riikide osalisele ühinemisele programmiga „Euroopa horisont“.

IV. KOKKUVÕTE

18. Nõukogu esimese lugemise seisukohas, mis käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust, millega luuakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Euroopa horisont“ ning kehtestatakse selle osalemis- ja levitamiseeskirjad aastateks 2021–2027, austatakse täielikult kompromissi, mis saavutati nõukogu ja Euroopa Parlamendi vahelistel läbirääkimistel, mida aitas viia läbi Euroopa Komisjon.
19. Sellest tulenevalt palutakse alaliste esindajate komiteel soovitada nõukogul:
- kinnitada käesolevad nõukogu põhjendused nõukogu esimese lugemise seisukoha kohta ning
 - edastada need põhjendused Euroopa Parlamendile.
20. Pärast seda, kui Euroopa Parlament on võtnud vastu oma teise lugemise seisukoha, kiites nõukogu seisukoha ilma muudatusteta heaks, jõustub Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Euroopa horisont“ ning kehtestatakse selle osalemis- ja levitamiseeskirjad aastateks 2021–2027, järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.
-